

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

61. An sit necessarium in confessione ipsam omissionem explicare, vel
sufficiat tantum se accusare de causa omissioni data? Ex part. 1. tr. 7.
res.64.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

quod est causa omissionis. non solum non esse peccata distincta ab ipsa omissione, verum etiam neque esse peccata commissionis, sed omissionis tantum, quidquid asserant in contrarium Salas in p. 2. tract. 1. §. 4. & alij. Unde satis est ut quis dicat in confessione, Missam non audiui, nec opus est causam exprimere omissionis Missae, vel voluntatem expressam omittendi, quae omnia si essent peccata commissionis, deberent in confessione explicari.

2. Sed hic obiter posset quis curiosè inquirere, an actus qui sunt ab operante post propositum omittendi praecipuum, ut si quis, v. g. proponeret omittendi Missam propter pigritiam, aut aliam causam, & postea tempore celebrationis Missae domi studeret, aut ambularet, an, inquam, hi actus dicantur causa omissionis Missae, & consequenter sint peccata? Negativè respondet Medina in part. 2. q. 7. art. 5. dub. 2. Alvar. in p. 2. disp. 1. 2. 6. n. 2. Salas in p. 2. tr. 1. §. 3. disp. 2. sect. 6. n. 102. licet contrarium asserat Valentia tom. 2. disp. 6. quæst. 5. punct. 4. Sed tu circa præsentem questionem vide Filiucium tom. 2. tr. 2. c. 7. n. 268. Layman in Theol. mor. lib. 1. tr. 3. c. 4. n. 43. Becanum ubi sup. c. 2. n. 5. & 6. & alios sequere.

RESOL. LXI.

An sit necessarium in confessione ipsam omissionem explicare, vel sufficiat tantum se accusare de causa omissionis data? Ex part. 1. tract. 7. Res. 65.

§. 1. **E**ssè explicandam ipsam omissionem, putant communiter Doctores, quos sequitur Tannerus in p. 2. disp. 4. dub. 3. n. 35.

1. Sed contrarium sententiam etiam probabilem esse existimo, quam tuetur Vasquez in part. 2. tom. 1. disputatione 94. cap. 3. num. 16. post illum Bonacina de legib. 2. quæst. 4. punct. 4. num. 8. ex illo principio, in quo docet, peccatum omissionis tunc solum imputari, adeoque committi, quando causa culpabilis omissioni datur; ipsam verò omissionem actualem pro tempore, quo præceptum obligabat: quia sub libera potestate omittentis non est propriè peccatum non esse, nec eo quidem modo, quo aliqui actus externus peccati, peccatum dicitur, derivata, scilicet, malitia in ipsum ex voluntate, sed esse solum effectum peccati. Quod ita etiam pariter dicendum est de homicidio ex ebrietate, & de pollutione in somno culpabiliter sequuta: itémque de vulneratione actuali per emissam sagittam facta, &c.

3. Sed audiamus Vasquez de hac re differentem: [Si hac omnia exteriora (asserit) quæ diximus, non essent peccata; sequeretur, non esse necessarium, ea in Confessione exprimere; sed satis esse explicare causam eorum liberè positam fuisse somno, aut ebrietate: hoc autem est contra consuetudinem fidelium omnium, qui ea semper confitentur: ergo, &c.] Respondeo, non esse exprimenda in Confessione: fideles autem plurimi ea explicant; quia nesciunt ea non esse peccata; vel etiam, quia eo facto rectè explicant culpam, quam commiserunt, præbendo causam, & occasionem; idè prohiberi non debent à talium eventuum confessione, præsertim cum ipsa explicatione eventus optime explicetur, quidquid peccati in causa præcessit, & parum vnum ab alio distet: at si quis præcisè ea exprimere vellet, quæ debet, non est cogendus eventus explicare ratione Confessionis, sed aliquando ratione restitutionis, vel irregularitatis; sed satisfaceret præcepto, si diceret, se d. disse proximam causam tali omissioni, vel pollutioni. Nec etiam opus est in Confessione dicere:

Tom. I.

Ego potu, & cibo nimio mihi intuli morbum lethalem; se sufficit fateri, causam illius dedisse. At, quando opus externum est secundum se peccatum, quia liberè semper manet sub nostra potestate, tunc debet semper explicari. Ita Vasquez, satis quidem probabiliter, quidquid aliqui obmurmurent. Dicendum est igitur absolute, ipsam actualem occasionem, seu vulnerationem hominis per sagittam, aut homicidium prævisum in ebrietate commissum, vel etiam pollutionem culpabilem in somno, non esse peccata propriè, sed tantum effectus peccati. Et ita etiam hanc sententiam cum Vasquez docet novissimè Layman in Theol. mor. lib. 1. tr. 1. c. 3. n. 5.

4. Sed, si aliquis hanc questionem fusiùs explicatam cum variis Doctorum sententiis videre cupiat, adeat Malderum in p. 2. q. 72. artic. 6. Lorcam in p. 2. to. 2. quæst. 4. disp. 7. de peccatis. Azorium tom. 1. lib. 4. cap. 3. quæst. 3. Zumel in p. 2. quæst. 71. art. 5. disput. 5. Filiucium tom. 2. tract. 2. 1. cap. 7. num. 271. Becanum in p. 2. tract. 2. cap. 3. quæst. 6. Pelantium in part. 2. q. 71. art. 5. disp. 3. Villalobos in summ. tom. 1. tract. 3. dub. 6. n. 1. & seq. Vide tertiam huius Operis Partem. Tract. 4. de Sacram. Res. 67. in fine.

*Quæ hic est inf. Res. 165.

RESOL. LXII.

An si Clericus: v. g. in diuturna navigatione abiiciat Brevariium, teneatur aperire hanc circumstantiam, vel ei sufficiat dicere, vigesies v. g. omisi Horas Canonicas?

Et notatur pro praxi, quod propositum omittendi, vt & actus ille, quo quis ademit facultatè præcepti exequendi, & exercendi per accidens in confessione explicandum est; vt si quis v. g. proposuit per multos dies Officium Divinum omittere, sed deinde propositum mutans non nisi quinquies omisit.

Idem dicendum est de similibus aliis? Etiamque advertitur eum, qui post abiectum Brevariium dolet de causa omissionis data, non amplius peccare omittendo Horas, quandiu novam negligentiam in comparando Brevariario non admittit. Ex part. 1. tract. 7. Res. 63.

§. 1. **R**espondeo sufficere. Ita Tann. in p. 2. disp. 4. q. 4. dub. 2. n. 25. & 26. Et ratio est: quia impotentem se reddere ad actum præcepti, solum prohibetur præcepto affirmativo de actu exequendo; ac proinde non aliam habet malitiam, quam ipsamet omisso actus præcepti: ergo, &c. Dicendum est igitur, quòd talis actus, quo quis se reddit impotentem, non est distinctum peccatum ab omissione, re ipsa consequente: & idè sufficit confiteri omissionem ipsam.

2. Notandum est tamen pro praxi, quòd propositum omittendi, vt & actus ille, quo quis facultatem ademit actum præcepti exercendi, per accidens aliquando in confessione distinctè explicandum est: vt, si quis, v. g. proposuisset per multos dies Officium divinum omittere: sed deinde propositum mutans, non nisi quinquies omisit. Aut, si quis in navigatione, vel itinere, abiecto Brevariario, cum implicito proposito omittendi Horas per integram hebdomadam, mox postea respiceret, vel acquisito Brevariario post tres dies horas recitaret: in his, inquam, casibus, cum longè maius peccatum sit ipse actus ex causa omissionis, quàm subsequens omisso, non satis esset in confessione solum omissionem confiteri.

3. Notandum est etiam, eum, qui post abiectum Brevariium dolet de causa omissionis data, non amplius peccare omittendo Horas, quandiu novam negligentiam in comparando Brevariario non admittit: quia omisso ipsa peccatum non est, si pro tempore,

li 2 quo